

ÎNCHEIERE

17 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul: Galina Stratulat

Judecătorii: Maria Ghervas, Iurie Bejenaru,

examinînd chestiunea admisibilității recursului declarat de BC „Basarabia” în proces de lichidare,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de BC „Basarabia” către SRL „Human Resource” și CA „Granit” privind încasarea sumei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 iulie 2014, prin care a fost respins apelul declarat de BC „Basarabia” în proces de lichidare, cu menținerea hotărîrii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 03 aprilie 2014,

c o n s t a t ă

La 30 ianuarie 2014 BC „Basarabia” a depus cererea de chemare în judecată către SRL „Human Resource” și CA „Granit” privind încasarea sumei în mărime de 60000 lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, pînă în anul 1998 băncile în proces de lichidare nu erau scutite de achitarea taxei de stat pentru examinarea unui litigiu într-o instanță de judecată. Fiind într-o stare financiară dificilă, neavînd mijloace bănești pentru achitarea taxei de stat, BC „Basarabia” (în proces de lichidare) s-a adresat către organele de urmărire penală, cu cereri pentru a fi atrase la răspundere penală persoanele vinovate de nerambursarea creditelor primite de la bancă. Banca avea numai soluția de a recupera datoriile pe creditele nerambursate numai prin intermediul unor acțiuni civile intentate în cadrul dosarelor penale. Astfel, Procuratura Rîșcani mun. Chișinău a ridicat dosarele de creditare și a intentat dosar penal împotriva fostului președinte al BC „Basarabia” Gheorghe Andrieș.

Prin sentința din 15.10.2003 acțiunea civilă a BC „Basarabia” a fost lăsată tară examinare.

Din motivul ridicării dosarelor de creditare de la bancă și din motivul că hotărîrile instanțelor judecătorești penale nu au fost aduse la cunoștință BC „Basarabia”, banca nu a avut posibilitatea să se adreseze la timp în instanța de judecată cu prezenta acțiune.

Reclamantul a indicat că, în conformitate cu contractul de credit nr. 176 din

30.06.1993, BC „Basarabia” a acordat SRL „Human Resources” credit în sumă de 6000000 ruble sau 60000 lei cu termenul de rambursare prelungit pînă la 01.01.1994.

Pentru asigurarea rambursării datoriilor pe credit Compania de Asigurare „GRANIT” la 29.06.1993 a eliberat polița de asigurare nr. 126, prin care a garantat ramburasarea de către împrumutat a sumei de 8300000 ruble sau 83000 lei.

La 01.01.1994 datoria pe credit a SRL „Human Resources” față de BC „Basarabia” constituie suma de 60000 lei MDL.

Solicită BC „Basarabia” repunerea în termen a cererii de chemare în judecată, deoarece anterior nu a avut posibilitatea să se adreseze în instanța de judecată și încasarea în beneficiul BC „Basarabia” în mod solidar de la SRL „Human Resources” și Compania de Asigurare „Granit” a sumei de 60000 lei MDL.

Prin hotărîrea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 03 aprilie 2014, s-a respins ca tardivă acțiunea înaintată de BC „Basarabia” către SRL „Human Resources” și CA „Granit” cu privire la încasarea sumei.

La 10 aprilie 2014 BC „Basarabia” în proces de lichidare nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe a declarat apel, solicitînd casarea hotărîrii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 iulie 2014 s-a respins apelul declarat de către BC „Basarabia” în proces de lichidare, fiind menținută fără modificări hotărîrea Rîșcani, mun. Chișinău din 03 aprilie 2014.

La adoptarea soluției instanța de apel a concluzionat că, potrivit art. 74 Cod civil RM (redacția legii a. 1961), termenul general pentru apărarea printr-o acțiune a drepturilor încălcate ale unei persoane (prescripția) este de trei ani, iar în litigiile dintre organizațiile de stat, colhozuri și alte organizații cooperatiste și celelalte organizații obștești - de un an.

În corespundere cu art. 78 Cod civil (redacția legii a. 1961) instanța judecătorească competentă sau arbitrii aleși aplică prescripția independent de cererea părților.

Conform art. 83 Cod civil (redacția legii a. 1961) împlinirea termenului de prescripție înainte de intentarea acțiunii constituie un temei pentru respingerea acțiunii. Dacă instanța judecătorească competentă sau arbitrii aleși constată, că este întemeiat motivul, pentru care termenul de prescripție a fost depășit, dreptul încălcat va fi apărat.

După cum rezultă din prevederile art. 267 alin. (1) Cod Civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

În corespundere cu prevederile art. 271 Cod Civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție

extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond, în apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Prevederile art.272 alin. (1) Cod Civil statuează că, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Art.. 279 Cod Civil stipulează că, în cazuri excepționale, dacă instanța de judecată constată că termenul de prescripție extinctivă nu este respectat datorită unor împrejurări legate de persoana reclamantului, dreptul încălcat al persoanei este apărat. Repunerea în termen nu poate fi dispusă decît dacă partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea unui termen de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de prescripție.

Atît în ședința instanței de fond, cît și a instanței de apel, cu certitudine s-a constatat că, conform contractului de credit nr. 176 din 30.06.1993, BC „Basarabia” a acordat SRL „Human Resources” un credit în sumă de 6000000 ruble sau 60000 lei cu termenul de rambursare prelungit pînă la 01.01.1994.

Pentru asigurarea rambursării datoriilor pe credit, Compania de Asigurare „Granit” la 29.06.1993 a eliberat polița de asigurare nr. 126, prin care a garantat rambursarea de către împrumutat a sumei de 8300000 ruble sau 83000 lei (f.d.20 - 22).

Prin sentința din 15.10.2003 Gh.Andrieș a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 184 al.2 Cod Penal. Acțiunea civilă înaintată în cadrul procesului penal a fost lăsată pentru examinare în ordinea procedurii civile (f.d.7-16).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16.06.2004 în baza art. 2 al Legii privind amnistia unor categorii de persoane nr.1379-111 din 20.XI.1997 Gh.Andrieș a fost absolvit de pedeapsa aplicată (f.d.17-18).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție a RM din 03.11.2004 sentința în privința lui Gh. Andrieș a fost menținută (f.d.19).

Iar la 30.01.2014 reclamantul BC „Basarabia” a depus acțiune către SRL „Human Resources” și CA „Granit” cu privire la încasarea sumei de 60000 lei.

Analizînd circumstanțele cauzei, prin prisma normelor de drept menționate, instanța de apel a conchis că, instanța de fond a ajuns la o concluzie întemeiată privind respingerea cererii de repunere în termen și a acțiunii ca tardivă.

Nici în ședința instanței de fond, nici în ședința instanței de apel, nu s-a prezentat nici o probă ce ar justifica omiterea termenului de prescripție și ar servi temei pentru repunerea cererii în termenul de prescripție, astfel, instanța corect a respins cererea cu privire la repunerea în termen.

De asemenea, nu și-au găsit confirmare afirmațiile reprezentantului

reclamantului referitor la faptul că, conducerii băncii nu i s-au adus la cunoștință hotărârile pronunțate în cadrul dosarului penal.

Având în vedere cele expuse mai sus, instanța de apel a invocat că, hotărârea instanței de fond este întemeiată, fiind adoptată cu aplicarea corectă a normelor de drept material și cu respectarea normelor de drept procedural și urmează a fi menținută.

La 22 iulie 2014 BC „Basarabia” în proces de lichidare a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea lui, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Mai mult ca atât menționează recurentul că, instanțele judecătorești nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea justă a litigiului și a aplicat și interpretat eronat normele dreptului material și procedural, fapt ce au dus la pronunțarea unei decizii ilegale și neîntemeiate.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de BC „Basarabia” în proces de lichidare nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizând actele cauzei Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că argumentele formulate în recurs se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei.

Instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recurs, în esența lui, sînt similare argumentelor invocate atît în prima instanță cît și în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept, cărora instanța de apel le-a dat o apreciere corectă, avînd la bază cumulul de dovezi administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, apreciate conform cerințelor art. 130 CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe cînd, alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins. Or recursul, exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de BC „Basarabia” în proces de lichidare ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Recursul declarat de BC „Basarabia” în proces de lichidare se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Galina Stratulat

Judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru